

REPLIKACE MILGRAMA

STATISTICKÁ ANALÝZA DAT, PSY117

Julie Útratová, 483718, Psychologie – Sociologie

Vyučující: H. Cígler, S. Ježek, J. Širůček
Seminární skupina: PSY117/02

Datum odevzdání: 8.5.2019

Fakulta sociálních studií MU, 2019/2020

Replikace Milgrama

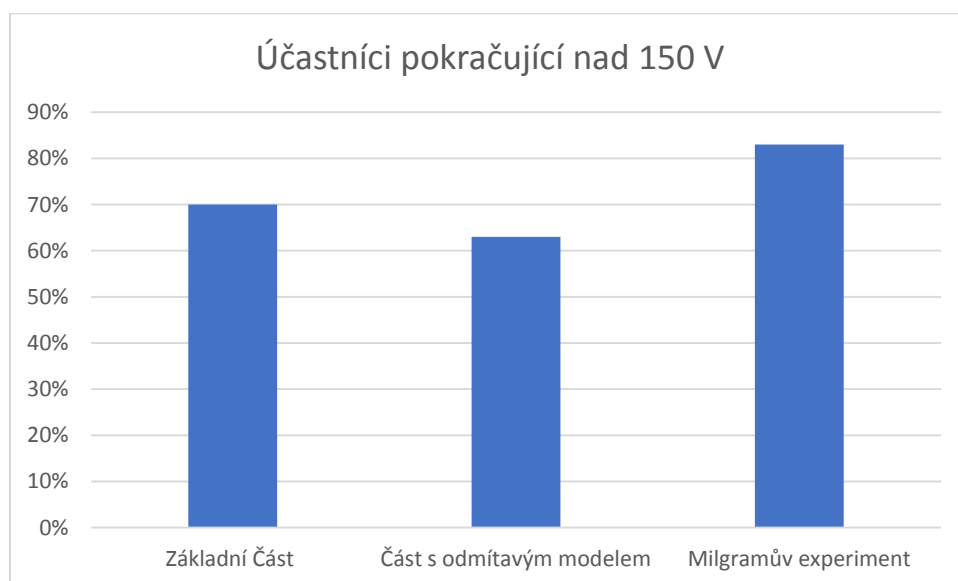
Jsou lidé v současné společnosti stejně poslušní vůči autoritě jako před téměř 50 lety? Na tuto otázku se snažil nalézt odpověď v roce 2009 sociální psycholog Jerry M. Burger. Pokusil se o částečnou replikaci světoznámých studií o poslušnosti Stanleyho Milgrama, které vyvolaly rozporuplné ohlasy zejména kvůli etickým pravidlům (experiment spočívající v přidělování elektrických šoků účastníky za špatné odpovědi společníkům experimentu; podávané elektrické šoky ovšem nebyly skutečné).

Do svého výzkumu poslušnosti zahrnul předpoklad, že účastníci budou méně poslušní, když uvidí jinou osobu, která odmítne pokračovat. Je rozumné se zamyslet také nad tím, zda by roli v poslušnosti mohlo hrát pohlaví. Burger ale očekával, že pohlaví nebude hrát významnou roli v míře poslušnosti. Není také od věci se zamyslet nad osobnostními charakteristikami, které by mohly ovlivnit míru poslušnosti. Burger zahrnul empatii, která by měla snížit míru poslušnosti a zvýšenou kontrolu (lidé upřednostňující své vlastní pocity a autonomii názoru), která by měla úroveň poslušnosti snížit.

Kvůli etickým Milgramových prohřeškům se výzkumníci dlouhá léta obávali replikace jeho experimentu. Burger ve svém výzkumu realizoval řadu záruk, které mu umožnily získat souhlas s uskutečněním experimentu, včetně snížení hranice poskytování elektrických šoků z původních Milgramových 450 V na 150 V. Přepokládal, že pokud účastníci zmáčknou přepínač po 150 V, můžeme očekávat, že by pokračovali dále do vyšších hodnot. Výzkumu se účastnilo 70 dobrovolníků. Účastníkům bylo řečeno, že výzkum se zabývá efektem trestu na učení, kdy si osvojí role učitele nebo žáka pomocí náhodného výběru. Ve výsledku byl společník vždy žákem a účastník vždy učitelem. Experiment byl rozdělen do dvou částí. V základní části účastník pokládal společníkovi otázky. Za každou špatnou odpověď společníka měl účastník poskytnout elektrický šok společníkovi pomocí přepínače. S každou další špatnou odpovědí se zvyšovala intenzita elektrických šoků. Společník ve skutečnosti elektrické šoky nedostával. Poté co účastník dosáhl intenzity elektrických šoků 75 V, ozvalo se od společníka bolestné syknutí. Jakmile účastník dosáhl intenzity 150 V, ozval se bolestný výkřik společně s prosbou o ukončení experimentu a s upozorněním na společníkovy srdeční problémy. Od začátku do konce byl u účastníka přítomen experimentátor, který ho v případě zaváhání pobídl, aby pokračoval dále.

Druhá část odmítavého modelu probíhala obdobně jako první až na pár výjimek. Byli přítomni dva společníci a jeden účastník. Jeden z nich hrál roli žáka a druhý učitele. Společníkovi (role učitele) bylo přiděleno, aby mačkal spínač, kdežto účastník (taktéž v roli učitele) jen pozoroval situaci. Jakmile společník dosáhl 75 V na přepínači a bylo slyšet bolestné syknutí, oznámil že nebude pokračovat dále. V této chvíli byl přepínač přidělen účastníkovi. Společník se od této chvíle do ukončení experimentu držel stranou.

Výsledky současného experimentu v porovnání s Milgramovým experimentem znázorněné grafem

Výsledky současného experimentu znázorněné podle pohlaví tabulkou

	ŽENY (podíl z 41 osob)	MUŽI (podíl z 29 osob)
Základní část		
<i>Zastavili se na 150 V nebo dříve</i>	27 %	33 %
<i>Pokračovali nad 150 V</i>	73 %	67 %
Část s odmítavým modelem		
<i>Zastavili se na 150 V nebo dříve</i>	32 %	46 %
<i>Pokračovali nad 150 V</i>	68 %	54 %

Až do konce experimentu došlo (podle různých podmínek) 63–70 % osob. Tyto výsledky, ačkoliv jsou zanedbatelně nižší, korespondují s výsledky Milgramova experimentu, kdy ke konečné hranici (ke hranici 450 V) došlo 82,5 % účastníků. Druhá část modelu odmítnutí neměla žádný zřejmý účinek na úroveň poslušnosti v této studii, jak se původně předpokládalo, jelikož 150 V přepínač stisklo 63 % účastníků. Zdá se také, že procento žen (73–68 %) ochotných pokračovat bylo vyšší než procento mužů (67–54 %); procentuální rozdíl není tak značný, abychom z nich mohli vyvodit závěr, že ženy jsou poslušnější. Míra empatie neznamenal rozdíl v poslušnosti, jak se očekávalo. Vysoká touha po kontrole, která měla snížit míru poslušnosti vůči experimentátorovi, byla zjištěna pouze v základní části. Proč tomu tak bylo, není objasněno.

Burger na své studii demonstroval, že lidé jsou stejně poslušní dnes jako před téměř 50 lety. Společnost se v průběhu času mění. Situační faktory, které ovlivnily poslušnost účastníků v Milgramových experimentech, zůstávají stejné. Burger předpokládal, že lidé, kteří stiskli

150 V přepínač, budou s vysokou pravděpodobností pokračovat dále. Tento předpoklad je stále jen předpokladem, což si sám autor uvědomuje.

Burger, J. M. (2009). Replicating Milgram: Would People Still Obey Today? [Online]. *American Psychologist*, 64(1), 1–11. <http://doi.org/10.1037/a0010932>

Vyřešila jste to dobře. Opravu přijímám.

SJ